

1. Андрєєва О. В. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять дівчат 12-13 років :Автореф. з фіз. виховання і спорту : К., 2002. – 17 с
2. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - К. : Олімпійська літ-ра, 2008. – 391с
3. Сапун Л.В. Впровадження фітнес технології у сучасний процес фізичної культури . Методичні матеріали з досвіду педагогічної діяльності вчителя фізичної культури м. Запоріжжя, 2016.- с.26
4. СиницяС.,ШестероваЛ. Оздоровча аеробіка спортивно-педагогічне вдосконалення. Навчальний. посібник. для студентів ВНЗ Полтава 2010 с. 254

Тітор Т.

Науковий керівник – доц. Грушко В.С.

ПСИХОТИПИ ЛЮДИНИ І АКЦЕНТУАЦІЇ ХАРАКТЕРУ

Актуальність дослідження. Найбільш популярною класифікацією характерів є опис акцентуацій рис характеру особистості [5]. Акцентуація характеру як індивідуально-типологічна особливість особистості висвітлювалася в роботах К. Леонгарда, А.Е. Личко та інших [3]. Акцентуація характеру - це є надмірне посилення окремих його рис, що проявляється у вибірковій чутливості до певних стресових ситуацій при підвищеній стійкості до інших [4, 6].

Знання про акцентуації характеру, вміння виявити їх серед оточуючих може допомогти фахівцям-реабілітологам у вирішенні завдань професійного і особистого плану [2].

Розкриваючи і розуміючи своєрідність характеру людини, його як позитивні, так і негативні риси, можна відповідним чином програмувати саморозвиток і професійне становлення особистості при навчанні у вузі, здійсненні своєї професійної діяльності [1].

Для того аби поглибити вчення про психотипи, ми вирішили охарактеризувати кожен психотип через акцентуації характеру. Цьому і присвячена магістерська робота.

Мета дослідження полягала у вивченні акцентуацій характеру при різних психотипах людини.

Дослідження проводилися на базі Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Було обстежено п'ятдесят вісім студенток віком 17 років, першого курсу філологічного факультету ТНПУ.

Студенти обстежувались за допомогою питальників тестів Кейрсі і Личка.

Наступним кроком був аналіз експериментальних даних про типові поєднання рис характеру.

Дане обстеження полягало у тому аби з двадцяти п'яти таблиць вибрати до трьох тверджень, які найбільш підходили студенткам, після цього обирали вони обирали до трьох тведжень, які їм не притаманні. Наступною дією було переведення цифр в букви і побудова графіка, за допомогою якого визначали акцентуацію характеру кожної зі студенток. А також було застосовано експериментальні дані про типові поєднання рис характеру.

Для розв'язування поставлених завдань було використано **такі методи наукового дослідження:** аналіз і узагальнення науково-методичної літератури з обраної теми, анкетування, порівняння.

Таблиця №1

Поширеність різних типів темпераменту серед студенток першого курсу філологічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка

<i>Тип темпераменту</i>	<i>Загальна кількість обстежених n=58</i>	<i>%</i>
NF	26	44,83%
NT	3	5,17%
SJ	22	37,93%
SP	7	12,07%

Примітка: n- кількість обстежуваних, %- результат обстеження.

В результаті обстеження п'ятдесят восьми студентів, жіночої статі, віком 17 років ми встановили, що кількість інтегральних психотипів суттєво відрізняється. Зокрема в обстежуваній групі ми виявили найбільше представників **NF** темпераменту, що становить 44,83% .

Тобто майже половина студенток **NF** типу характеризуються наявністю таких особливостей: спрямованість, вміння переконувати, сильне прагнення допомагати іншим, феноменальна здатність працювати з людьми.

NT тип зустрічається досить рідко – всього у 5,17%. Основні переваги представників цього темпераменту такі: розвинена здатність бачити загальну перспективу, розуміння внутрішньої логіки.

Представники **SJ** типу зустрічаються досить рідко – всього у 37,93%. Перевагами цього темпераменту є такі: уміння управляти та розпоряджатися, надійність, готовність взяти відповідальність на себе.

Такий тип як **SP**, зустрічається досить рідко – всього у 12,07%. Основні переваги представників цього темпераменту такі: винахідливість, практичність, майстерність у вирішенні проблем, особливо практичного характеру.

Таблиця №2

Вираженість акцентуацій характеру при різних типах темпераменту

Темперамент	NF	NT	SJ	SP
Акцентуація характеру	26	3	22	7
Гіпертимність	6±0,57	9,67±1,2	5,19±0,54	9,29±1,52
Циклоїдність	4,68±0,46	4,67±0,88	4,38±0,43	5,29±0,6
Лабільність	5,92±0,66	5,67±0,88	6,05±0,56	5,71±0,87
Астено-невротичність	4,04±0,56	3,67±0,33	4,14±0,35	3,71±0,68
Сенситивність	4±0,74	1,33±0,88	4,52±0,62	4,14±0,74
Психастенічність	5,46±0,52	5,33±2,6	4,86±0,46	5,14±0,59
Шизоїдність	3,69±0,56	4,33±0,66	4,15±0,7	5,5±1,29
Епілептоїдність	5,15±0,62	7,33±0,88	6,25±0,66	8±1,16
Істероїдність	4±0,37	2,67±1,2	5±0,59	5,57±1,29
Нестійкість	3,84±0,68	3,67±1,2	3,71±0,52	4,67±0,49
Конформність	3,85±0,37	5,33±1,77	3,29±0,29	4±0,79

Проаналізувавши такий тип темпераменту як **NF** ми встановили у нього високі показники **психастенічності (5,46±0,52)**, а отже для таких людей характерними є: сумлінність, ретельність, акуратність, серйозність та надійність, вірність даним обіцянкам.

Говорячи про їх ставлення до навчання, можна сказати, що вони віддають перевагу тихій, потребуєчій акуратності і точності спокійній (без гонки) роботи. А з іншого боку в них низькі показники **гіпертимності (6±0,57)**, що свідчить про те, що у студенток цього темпераменту рідко зустрічаються такі риси характеру: щедрість, прагнення допомогти людям, ініціативність і товариськість. Крім того для **NF** типу не характерні ознаки **шизоїдності (3,69±0,56)**, тобто такі риси характеру як: байдужість, черствість до чужого лиха через те, що нездатні його побачити, самолюбство та ранимість, не притаманні їм також і ознаки **епілептоїдності (5,15±0,62)**, такі риси як: жорстокість, нечутливість до чужого горя, занадто надмірну вимогливість, ревності і злопам'ятність.

Аналізуюючи **NT** тип темпераменту ми встановили, що у них виражені показники **гіпертимності (9,67±1,2)** і **конформності (5,33±1,77)**. Відомо, що для **гіпертимного** типу характерними є: життєрадісність, оптимізм, галасливість, товариськість, сміливість та схильність до бешкетництва. Щодо навчання то вони можуть легко надолужити упущене, усі предмети даються легко, але знання поверхневі і часто безсистемні. Говорячи про **конформний** тип для нього характерними є дружелюбність, старанність та дисциплінованість. У навчанні: **конформний** тип проявляє себе в наступному: якщо його оточення, група, до якої він входить, вчиться добре, то і він буде прикладати зусилля, щоб не відставати від своїх друзів. Якщо ж група нехтує навчанням, прогулює уроки, то і він буде вести себе так само. Це не дає йому можливості повністю розкрити всі свої здібності.

З іншого боку в **NT** типу дуже низькі показники **сенситивності (1,33±0,88)**, а отже для них не є характерними надумливість, лякливоість, замкнутість, розгубленість у важких ситуаціях, підвищена вразливість і конфліктність. По відношенню до навчання вони не соромляться і не бояться відповідати біля дошки, а також не мають страху перед контрольними, заліками та іспитами. Оскільки у цього типу низькі показники **істероїдності (2,67±1,2)**, то для них не притаманні такі риси: комунікабельність, організаторські здібності, самостійність та енергійність, завищена самооцінка, схильність до інтриг.

Проаналізувавши такий тип темпераменту як **SJ** ми встановили у нього високі показники **сенситивності (4,52±0,62)**, а отже для них характерними є об'єктивна самооцінка, спокій, почуття обов'язку, відповідальність, висока внутрішня дисциплінованість, сумлінність і підвищена вимогливість до себе. У навчанні головне – емоційне відношення до колег і вчителя, тому можуть бути відданими і старанними учнями. Тоді як з іншого боку в них дуже слабо виражена: **гіпертимність (5,19±0,54)**, що свідчить про те, що у

студенток цього темпераменту рідко зустрічаються такі характерні риси: легковажність, готовність йти на невтримний ризик, брутальність (без усякого зла), схильність до прожектерства й аморальних вчинків (без злого наміру й готовністю відразу покаятися.), недостатня успішність через легковажність, нездатність до довільного зосередження уваги і тривалих вольових зусиль, часті запізнення і пропуски уроків. Крім того для SJ типу не характерні ознаки **психастенічності (4,86±0,46)**, тобто такі риси характеру як: нерішучість, безініціативність, схильність до нескінченних міркувань, наявність нав'язливих побоювань, ідей і ритуалів. Говорячи про низькі показники **конформного** типу (**3,29±0,29**) ми можемо зробити висновок що, для них не є характерними рисами: несамостійність, безвілля, майже повна відсутність критичності як щодо себе, так і свого найближчого оточення, що може послужити причиною аморальних вчинків.

Проаналізувавши такий тип темпераменту як SP ми встановили, що для нього притаманні риси таких акцентуацій характеру як: **гіпертимність (9,29±1,52)**, **циклоїдність (5,29±0,6)**, **істероїдності (5,57±1,29)**, **нестійкості (4,67±0,49)**, **шизоїдність (5,5±1,29)** та **епілептоїдність (8±1,16)**.

Говорячи про **гіпертимний** тип для них характерними рисами є: ініціативність, життєрадісність, товариськість. У навчанні їм вдається, все цікаве, але часто проявляється невдоволення будь-якою пропонованою справою, виникає бажання знайти причину для роздратування і скарг.

Щодо **циклоїдного** типу то для них характерними рисами є: життєрадісність та оптимізм по життю, відрізняються вони своєю галасливістю, товариськістю, сміливістю, схильністю до бешкетництва. Щодо навчання то вони можуть легко надолужити упущене, усі предмети даються також легко, але знання поверхневі і часто безсистемні. Можна припустити, що у них виникають фази періодичної зміни настрою без видимих на то причин,

Проаналізувавши такий тип як **істероїдність**, то для них притаманні такі риси: вони готові взяти усю ініціативу на себе, бути самостійними, енергійними, активними та комунікабельними. По відношенню до навчання, основне задоволення їм приносить спілкування для привернення уваги до себе, їм приносить задоволення дивування інших своїми здібностями.

Відомо, що для **нестійкого** типу характерним є: товариськість, відкритість, доброзичливість, щирість, готовність виконати будь-яке прохання, а також вони швидко переключаються в справах і спілкуванні.

Таблиця №3

Особливості особистості при різних типах темпераменту

Темперамент	NF	NT	SJ	SP
Особливості особистості	26	3	22	7
Диссимуляція	1,23±0,27	1,33±0,33	1,67±0,25	1,43±0,2
Відвертість	2,81±0,44	1,33±0,66	2,38±0,28	2,43±0,61
Органічні проблеми мозку	2,04±0,25	2±0,58	2,33±0,23	2,71±0,6
Емансипація	1,77±0,39	1±0,58	1,9±0,35	2,29±0,94
Делінквентність	2,38±0,44	1,33±0,33	2,14±0,41	2,43±0,61
Маскулінність	4,19±0,43	4,33±2,03	4,1±0,58	5,29±1,11
Фемінінність	3,77±0,52	3±0,58	3,71±0,38	3,71±0,84

Для особистості NF типу характерними є високі показники **відвертості (2,81±0,44)** тому можна стверджувати, що студентки були максимально відвертими при проходженні тесту. NT тип характеризується найнижчими показниками **відвертості (1,33±0,66)**, а отже їм притаманна скритність і невідвертість при спілкуванні. Аналізуючи NT тип ми встановили, що для нього характерним є низький рівень **делінквентності (1,33±0,33)**, що характеризує їх малою схильністю до правопорушень.

SJ тип має відносно високі показники **емансипації (1,9±0,35)**, тобто характеризується вираженим прагненням звільнитися з-під опіки і контролю з боку батьків. Для дівчат SP типу характерна найбільш чітко виражена така особливість характеру, як **маскулінність (5,29±1,11)**, яка характеризується агресивністю, жорстокістю, низькою емоційністю та ініціативністю. У всіх інших психотипів вона знаходиться на однаковому рівні. Для SP темпераменту також є характерними високі показники **емансипації (2,29±0,94)**.

Говорячи про **фемінінність**, можна сказати, що вона знаходиться приблизно на однаковому рівні у всіх типів.

ВИСНОВКИ

1. Згідно результатів нашого дослідження ми встановили, що найчастіше в колективі в дівчат філологічного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка зустрічається **NF** тип (44,83%) та **SJ** (37,93%). Тоді як типи **NT** (5,17%), **SP** (12,07%) зустрічаються рідше.
2. Для інтегрального **NF** типу характерними є високі показники психастенічної акцентуації характеру і низькі показники гіпертимності, шизоїдності, епілептоїдності.
4. Для **NT** типу притаманними є риси гіпертимної і комформної акцентуації характеру, в той час як для них не властиві риси істероїдності і сенсивності.
5. **SJ** тип характеризується високими показниками сенситивності і низькими показниками конформності, психастенічності і гіпертимності.
6. Говорячи про такий тип темпераменту як **SP**, ми встановили, що для нього притаманні риси таких акцентуацій характеру як гіпертимна, нестійка та істероїдна.
7. Що стосується особливостей особистості, то для **NF** типу характерними є високі показники **відвертості**, **NT** тип характеризує низький рівень **делінквентності**, **SJ** тип має відносно високі показники **емансипації**. У дівчат **SP** типу найбільш чітко виражена така особливість характеру, як **маскулінність**.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Грушко В.С. Психовалеологія / В.С. Грушко. – Тернопіль: СМП "Астон", 2007. – С. 71-86.
2. Леонгард К. Акцентуированные личности / К. Леонгард. – К.: Вища школа, 1981. – 387 с.
3. 25. Леонгард К. Акцентуированные личности / К. Леонгард. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 203 с.
4. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков. Психология индивидуальных различий. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. – М.: Изд-во МГУ, 1982. – 189 с.
5. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков / Андрей Евгеньевич Личко. 2-е изд., доп. и перераб. – Л.: Медицина. Ле-нгр. отд-ние, 1983. – 255 с.: ил.
6. Карл Юнг. Психологические типы. – СПб: Азбука, 2001. – 285 с.

Франзовська А.

Науковий керівник – викл. Сопотницька О.В.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

В умовах модернізації освіти застосування новітніх інформаційних технологій у процесі навчання набуває все більшої актуальності. Сучасне суспільство ставить вимоги перед вчителем фізичної культури у потребі використовувати новітні інформаційні технології на уроках фізичної культури. Інформатизація та бурхливий розвиток інформаційних технологій спричинили популяризацію комп'ютерних технологій, які поступово перетворилися в один із найпродуктивніших предметів пізнання. Саме це викликає необхідність підготовки такого фахівця, який би вміло і на високому рівні орієнтувався в світі інформаційних технологій та вдало використовував їх у своїй професійній діяльності [2; 3; 7].

У сучасній науці проблему застосування інформаційних технологій у професійній діяльності та вдосконалення підготовки вчителів до застосування ІТ у педагогічній діяльності вивчали такі вчені: В.Волков [1], Г.Генсерук [2], А. Жуковська [3], Р. Клопов [4], О. Куц [5], В. Осадчий [7], та ін.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні принципів підготовки майбутніх учителів фізичної культури з використанням новітніх інформаційних технологій.

Актуальність дослідження зумовлена особливими вимогами до рівня професіоналізму фахівців, коло професійних завдань із майбутньої діяльності яких, охоплює систему фізичного виховання і спорту у процесі фізкультурно-спортивних занять.

Особлива роль у формуванні культури здоров'я школярів належить учителю. Вчитель фізичної культури має широкі можливості й умови для виховного впливу на учнів. До них належать розмаїття форм організаційно-оздоровчої діяльності, висока емоційність і привабливість занять, природна потреба дитини в рухах, зовнішній вигляд самого вчителя – стрункість, підтягнутість; його велика майстерність у виконанні рухів, високі вольові якості щодо дотримання здорового способу життя тощо [6].

Сучасна школа потребує вчителя з творчим науково-педагогічним мисленням, із високою професійною мобільністю, здатного працювати не лише на уроці фізкультури, а й поза межами класу, школи – під час проведення фізкультурно-масової, оздоровчої, спортивної роботи, готового до самостійного інноваційного пошуку. Якби інновації, реформи чи модернізації не проводились у сфері народної освіти, якби науково обґрунтовані шляхи перебудови не були б намічені, всі вони сходяться на особистості вчителя. Не існує